

ניחוחות השבת לפרשת וירא

השבוע נאלצנו לבטל הלימודים באזורים בהם נשקפת סכנה לתלמידנו לנוכח אויבנו המשלחים טילים לעבר אוכלוסייה אזרחית תמימה, בעוד חיילנו נמנעים מלפגוע באויבנו כאשר קים חשש לפגיעה באוכלוסייה אזרחית. ההתנהגות המוסרית למרות מגבלותיה היא חוסנו ומדריכה את צעדינו. והיא יונקת משורשים עמוקים של אבותינו עוד משחר היותנו לעם.

בטרם הפיכת סדום מיידע הקב"ה את אברהם אוהבו כי מעשיהם של אנשי סדום מחייבת ענישה חמורה. התורה מציינת כי בניגוד להנהגתם הקלוקלת, אברהם זרעו ישרי הדרך יזכו לטובה מרובה ומהם תבוא הברכה לעולם כולו. והפסוק מפרט(בראשית יח יט): "כִּי יִדְעֶתָיו לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת־בְּנֵיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט".

חיבתו של אברהם אינה נובעת מעמידתו בניסיונות וממדרגתו האישית אלא מהיותו מחנך לזרעו כמנחיל מורשתו לעם שלם יוצאי חלציו. ומה עיקרי משנתו החינוכית? "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". לשמור את דרך ה' מתפרש כציווי של "והלכת בדרכיו", כלומר, אנו מסגלים לעצמנו את מידותיו של הקב"ה, כשם שהוא רחום כך גם אנו וכן ביחס לשאר המידות הטובות.

עבודת המידות היא מהלך המלווה אותנו לאורך כל ימי חיינו. אין זה פשוט כלל ועיקר לסגל התנהגות שפעמים איננה טבעית לנו, אולם ברור כי הליכה בדרכיו של הקב"ה היא היעד והמטרה אליה אנו שואפים להגיע. אמנם הגר"א אמר כי לשנות מידה אחת יותר קשה מאשר ללמוד את כל הש"ס אך עדיין "לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה" (אבות ב' ט"ז).

אנו נקראים לאמץ הנהגות ומידות חדשות וטובות כדי להרבות באור וטוב לכל הסובבים אותנו. כדי לרכוש מידה טובה יש לתרגל אותה בעשייה בפועל. כפי שלמדנו מאברהם שעסק בהכנסת אורחים והרגיל את בני ביתו לעשיית חסד תוך כדי שהם נוטלים חלק פעיל בעשיית המצווה.

התורה מדריכה אותנו בפירוט רב איך ומה לעשות ולא מפורש בה החינוך למידות או רדיפת הטוב. משנתו החינוכית של אברהם מושתתת על יסודות אלו והיא מקיפה וכוללת גם את היסודות החשובים הללו.

אברהם מחנך את זרעו לדורות שיקיימו תורה ומצוות אך הצלחתו בחינוך היא רק אם יצליח להנחיל להם גם את הרוח ונשמת העשייה.

המשימה המרכזית שלנו כאנשי חינוך לחנך למידות טובות, לערכים ולהנחיל לנו ולתלמידנו מורשתנו זו של אברהם אבינו כחלק מ"ביתו אחריו", לרומם הנפשות ולהאיר דרכם במידות טובות ובשאיפה לעשות הטוב והישר בעיני אלוקים ואדם.

בע"ה נזכה לשבת של רוגע ובטחון בכל בתי ישראל
שבת שלום ומבורך